

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Τίτλος μαθήματος:	Η γλώσσα του παιδιού και οι διαταραχές της		
Κωδικός:	ECLAD300		
Κατηγορία:	Υποχρεωτικό		
Επίπεδο:	Πτυχίο Προδημοτικής Εκπαίδευσης		
Έτος σπουδών:	3ο		
Εξάμηνο:	χειμερινό		
ECTS:	6		
Όνομα διδάσκοντα(ουσας):	Μαρία Χριστοδουλίδου Πάρλαλη, Χρύσα Νίτσιου		
Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:	<ol style="list-style-type: none">1. Να περιγράφουν τη γλωσσική ανάπτυξη δίνοντας έμφαση στο συντακτικό, στη σημασιολογία και την επικοινωνία.2. Να αναλύουν θεωρητικά ζητήματα μάθησης της γλώσσας όπως τη φύση του γλωσσικού συστήματος και των μηχανισμών μάθησης.3. Να περιγράφουν την κατάκτηση του φωνολογικού συστήματος.4. Να περιγράφουν την κατάκτηση της γραμματικής.5. Να περιγράφουν την κατάκτηση των σημασιολογικών γνώσεων.6. Να περιγράφουν την ανάπτυξη γραμματολογικών, κειμενικών και κοινωνιογλωσσολογικών ικανοτήτων.7. Να περιγράφουν τις γνωστικές και κοινωνικές διαστάσεις των χρήσεων του λόγου και τις διαπολιτισμικές διαφορές στη γλωσσική κοινωνικοποίηση.8. Να ονομάζουν και να κατανοούν τις διάφορες διαταραχές λόγου.9. Να εφαρμόζουν/χρησιμοποιούν πληροφορίες από το μάθημα για αντιμετώπιση διαταραχών ομιλίας – λόγου.		
Μέθοδοι Διδασκαλίας:	Η διδασκαλία του μαθήματος αποτελείται από διαλέξεις για την προσφορά του θεωρητικού υπόβαθρου για τη γλώσσα του παιδιού προσχολικής ηλικίας, από συζητήσεις για την κατάκτηση του φωνολογικού συστήματος, της γραμματικής και των κοινωνιογλωσσολογικών ικανοτήτων και από διαλέξεις και παρουσιάσεις για τις διαταραχές του λόγου των μικρών παιδιών. Οι διαλέξεις και η εμπλοκή των φοιτητών σε μικρότερες και παρουσιάσεις στοχεύουν στην ανάπτυξη παιδαγωγικών και ερευνητικών δεξιοτήτων και συνεργασίας όλων των φοιτητών. Βασική επιδίωξη του μαθήματος είναι η ανάπτυξη κριτικής σκέψης και η προετοιμασία των φοιτητών για τη διδακτική πράξη.		
Προ-απαιτούμενα:	Όχι	Συν-απαιτούμενα:	Όχι
Περιεχόμενο μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none">• Ιστορική ανασκόπηση του κλάδου: Η επίδραση της θεωρίας του Chomsky, κρίσιμη περίοδος κατάκτησης γλώσσας, νέοι τρόποι περιγραφής της γλώσσας και της γλωσσικής ανάπτυξης, η ιστορική εξέλιξη του χώρου, έμφαση στο συντακτικό, έμφαση στη σημασιολογία, έμφαση στην επικοινωνία, η κατάσταση των πραγμάτων σήμερα.• Θεωρητικά ζητήματα της μάθησης της γλώσσας: Η μπαχαβιοριστική και η νοησιοκρατική θεώρηση της μάθησης, η εμπειριοκρατική και η ορθολογιστική θεώρηση της μάθησης, η φύση του γλωσσικού συστήματος, η φύση των συνθηκών μάθησης, η φύση των μηχανισμών μάθησης.• Η κατάκτηση του φωνολογικού συστήματος: Ορισμός του φωνολογικού συστήματος, η ικανότητα φωνολογικής ανάλυσης της γλώσσας, η προγλωσσική περίοδος, φωνολογική ανάπτυξη στο παιδί, θεωρίες της φωνολογικής ανάπτυξης.• Η κατάκτηση της γραμματικής: Το σύστημα της γραμματικής, η ικανότητα γραμματικής ανάλυσης της γλώσσας, φαινόμενα της γραμματικής ανάπτυξης, θεωρητικές ερμηνείες της κατάκτησης της γραμματικής.• Η κατάκτηση των σημασιολογικών γνώσεων: Ο σημασιολογικός τομέας της γλώσσας, η ψυχολογική διάσταση της κατάκτησης του λεξικού, θεωρίες		

	<p>της σημασιολογικής ανάπτυξης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η ανάπτυξη γραμματολογικών, κειμενικών και κοινωνιογλωσσολογικών ικανοτήτων: Η ανάπτυξη επικοινωνιακών προθέσεων, η ανάπτυξη επικοινωνιακών ικανοτήτων, πραγματολογικές γνώσεις, κειμενικές γνώσεις, κοινωνιογλωσσολογικές γνώσεις. • Επικοινωνιακές ικανότητες και εκπαίδευση: Γνωστικές διαστάσεις των χρήσεων του λόγου, κοινωνικός και προσωπικός λόγος, αποπλαισιωμένος και πλαισιωμένος λόγος, κατευθυντικός και ερμηνευτικός λόγος, αναφορικός και εκφραστικός λόγος, γνωστικές διαστάσεις του λόγου και εκπαίδευση, κοινωνικές διαστάσεις των χρήσεων του λόγου, διαπολιτισμικές διαφορές στη γλωσσική κοινωνικοποίηση, επικοινωνιακές δεξιότητες και εκπαίδευση. • Διαταραχές λόγου και ομιλίας: Ιστορική Αναδρομή, ταξινόμηση διαταραχών λόγου, αίτια, επιπτώσεις, παρέμβαση. • Διαταραχές – Άρθρωση, ακουστικής διάκρισης, κατανόησης, έκφρασης, δομής, χρήσης.
Βιβλιογραφία:	<ul style="list-style-type: none"> • Βυγκότσκι, Λ. (1993). Σκέψη και γλώσσα. Αθήνα: Εκδόσεις Γνώση • Κουτσουβάνου, Ε. (1991). Η γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού προσχολικής ηλικίας και η τηλεόραση. Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας. • Λιβανίου, Ε. (2004) Μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς στην κανονική τάξη. ΚΕΔΡΟΣ • Πιαζέ, Ζ. (2001). Η γλώσσα και η σκέψη του παιδιού. Εκδόσεις Καστανιώτη. • Στασίνο, Δ. Π. (1999) Μαθησιακές δυσκολίες του παιδιού και του εφήβου. Gutenberg.
Εγχειρίδια:	<ul style="list-style-type: none"> • Κατή, Δ. (1992). Γλώσσα και επικοινωνία στο παιδί. Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας. • Παπαηλιού, Χ. (2005). Η ανάπτυξη της γλώσσας: Θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά δεδομένα από την τυπική και αποκλίνουσα γλωσσική συμπεριφορά. ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ. • Πανεπιστήμιο Κρήτης, Π.Τ.Π.Ε. (2003). Γλώσσα και Μαθηματικά στην προσχολική ηλικία. Πανεπιστήμιο Κρήτης.
Συμπληρωματική βιβλιογραφία:	<ul style="list-style-type: none"> • Elliot, A. J. (1989). Child language. Cambridge: Cambridge University Press. • Friedrich, H. (2000). Επικοινωνία στο νηπιαγωγείο. (Επιμ. Χρυσ αφίδης, μετφρ. Νούσια). Αθήνα: Τυποθητω. • Καίλα, Μ., Πολεμικός, Ν. & Φιλίππου, Γ. (1997) Άτομα με Ειδικές Ανάγκες. Ελληνικά Γράμματα. Β τόμος: Διαταραχές Λόγου. • Κυπριωτάκη, Α. (1989) Ειδικά παιδιά και η αγωγή τους. Εκδόσεις: Ψυχοτεχνική, 1989. • Τζουριάδου, Μ. (1995). Ο λόγος του παιδιού προσχολικής ηλικίας. Εκδόσεις Προμηθεύς. • Miller, G. 1995. Γλώσσα και ομιλία. Κεφ. 10, Η απόκτηση της γλώσσας. Αθήνα: Gutenberg. • Πανεπιστήμιο Κρήτης, Π.Τ.Π.Ε. (2002). Ψυχοπαιδαγωγική της προσχολικής ηλικίας. Πανεπιστήμιο Κρήτης. • Randoll, D. & Jehle, P. (1999). Θεωρητικές θέσεις για τον τραυλισμό και τη θεραπεία του ανερχόμενου τραυλισμού, 1999.
Προγραμματισμένες δραστηριότητες και μεθοδολογία:	Διαλέξεις για την προσφορά του θεωρητικού υπόβαθρου, συζητήσεις, εμπλοκή των φοιτητών σε έρευνες και παρουσιάσεις, προετοιμασία των φοιτητών για τη διδακτική πράξη.
Τρόποι και κριτήρια αξιολόγησης:	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδιάμεση : 30% • Εργασία και παρουσίαση: 20% • Τελική: 50%
Γλώσσα διδασκαλίας:	Ελληνική
Πρακτική επαγγελματική	Όχι

άσκηση: